

A közép-európaiak elutasítják a szólásszabadság amerikai narratíváját, derül ki egy felmérésből

Az új fejlemények aláássák az EU digitális szabályzatának „cenzúrára” vonatkozó állításait – a közösségi média intelligens szabályozásának egyértelmű támogatása a médiaszabadság védelme érdekében

Prága/Pozsony – A közép-európai nemzetek körében végzett új felmérés erősen cáfolja az amerikai politikai és technológiai intézményrendszer feltételezett EU-s „intézményes” cenzúrára vonatkozó állításait. Ehelyett az eredmények azt mutatják, hogy a nyilvánosság széles körben támogatja a közösségi média átlátható és hatékony szabályozását a szabad véleménynyilvánítás és a demokratikus integritás védelme érdekében.

A Szerkesztőségi Függetlenségi Bizottság és a Bakala Alapítvány megbízásából készült 2025-ös V4 médiaszabadságról szóló felmérésben Lengyelországban, Magyarországon, Csehországban és Szlovákiában megkérdezett válaszadók vettek részt. A felmérés azt mutatja, hogy a közvélemény elsöprő mértékben támogatja a közösségi médiaplatformokkal szembeni elszámoltathatósági intézkedéseket, különösen a gyűlöletbeszéd, a kiberbántalmazás, a dezinformáció és a káros tartalmak tekintetében.

„A közép-európaiak nem utasítják el a szólásszabadságot – biztosítékokat akarnak, hogy valóban szabad maradjon” – mondta Tessa Szyszkowitz, a Szerkesztőségi Függetlenségi Bizottság elnöke. „A mai digitális környezet védelmet igényel az algoritmusok manipulációja, a szélsőségesség és a profitorientált dezinformáció ellen. A polgárok egyre inkább a demokrácia szükséges védelmeként tekintenek az EU beavatkozására, mintsem a hatásköre túllépéseként.”

A fő megállapítások:

- A régióban a megkérdezettek majdnem 90%-a igényli, hogy a platformok határozottan lépjenek fel a gyűlöletbeszéd, az internetes zaklatás és az önkárosítást népszerűsítő tartalmak ellen.
- 67% támogatja a dezinformáció terjedése elleni fellépéseket
- 66% úgy véli, hogy a digitális platformoknak előnyben kellene részesíteniük a megbízható információforrásokat
- 61% egyetért azzal, hogy a digitális platformoknak átláthatónak kell lenniük a tartalmak népszerűsítésével vagy elnyomásával kapcsolatos döntéseiket illetően

A leginkább preferált beavatkozás a káros tartalmak eltávolítása, amelyet a láthatóság csökkentése és a kontextusban való megjelölés követ – ez pedig világosan tükrözi a közvélemény erős, fokozatos válaszlépések iránti igényét.

Az EU médiaszabadságot aláásó kormányokkal szembeni fellépésének támogatása:

- Lengyelország: 65%
- Magyarország: 60%
- Szlovákia: 57%
- Csehország: 55%

Az EU globális digitális platformokra irányuló felügyeletének támogatása:

- Lengyelország: 66% támogatja, csak 10% ellenzi
- Magyarország: 63% támogatja, csak 8% ellenzi
- Szlovákia: 56% támogatja, 15% ellenzi
- Csehország: 55% támogatja, 17% ellenzi

Változó felfogás: Az USA befolyását nagyobb fenyegetésnek tekintik, mint Kínáét

A felmérésben talán a legjelentősebb változás, hogy a válaszadók az USA a digitális kommunikációt érintő befolyását nagyobb fenyegetésnek tekintik, mint Kínáét: az USA-val kapcsolatos aggodalmak jelentősen, 59%-ra nőttek, míg Kína esetében ez 58%. A változás különösen a fiatalok (Z generáció, 18–24 évesek) körében tapasztalható, akiknek az USA-val kapcsolatos aggodalma a 2024-es 32%-ról idén drámai módon 58%-ra ugrott.

„Ezek az eredmények nagy kihívást jelentenek a Washingtonból és a Szilícium-völgyből érkező narratívákkal szemben” – mondta Szyszkowitz. „Az adatok egyértelműek: A közép-európaiakat a félretájékoztatás, a gyűlöletbeszéd és a digitális manipuláció aggasztja, nem pedig a szabályozás. Elvárják, hogy az uniós intézmények határozottan lépjenek fel a demokratikus szabadságjogok védelme érdekében a digitális korban.”

Sajtótájékoztató és vita:

A régió vezető médiaszemélyiségeinek részvételével 2025. május 12-én hétfőn, 11.00 órakor (CET) órakor Pozsonyban sajtótájékoztatóra kerül sor: FACH bisztró, Ventúrska 10, Bratislava, Szlovákia. Az eseményt élőben közvetítik a mediafreedompoll.com oldalon.

Megjegyzések a szerkesztőknek:

Sajtótájékoztató

- Dátum és időpont: 2025. május 12., hétfő, 11.00 óra (CET)
- Helyszín: FACH, Ventúrska 10, Bratislava, Szlovákia
- Élő közvetítés: mediafreedompoll.com

A résztvevők között szerepelnek:

- Tessa Szyszkowitz, a **Szerkesztőségi Függetlenségi Bizottság** elnöke
- Dr. Václav Štětka, **Loughborough Egyetem**
- Pavol Szalai, **Riporterek határok nélkül**
- Misha Glenny, rektor, **Humán Tudományok Intézete**, Bécs
- Alexander Dworzak, **Riporterek határok nélkül**
- Beáta Balogová, **SME**, Szlovákia
- Veronika Munk, **Denník N**, Szlovákia
- Gergely Márton, **HVG**, Magyarország
- Michał Olszewski, **Gazeta Wyborcza**, Lengyelország
- Martin Ehl, **Hospodářské noviny**, Csehország
- Alexandra Borchardt, médiakutató és újságíró

Ez a Szerkesztőségi Függetlenségi Bizottság megbízásából készült negyedik felmérés, és 2025. március 31. és április 22. között végezte a Median összesen 4112 fő, 18 éves és idősebb válaszadóval online panelkérdések és telefonos interjúk formájában. A felmérést a Bakala Alapítvány támogatja.

Az Economia médiaház által létrehozott Szerkesztőségi Függetlenségi Bizottság védi a szerkesztői szabadságot és támogatja a beavatkozástól mentes, professzionális újságírást.

A Bakala Alapítvány az oktatáson és képzési lehetőségeken keresztül támogatja a szabad, független médiát, erősítve az újságírói integritást Közép-Európában.

További információért lépjen velünk kapcsolatba:

- A közvélemény-kutatás felépítése: Dr Václav Štětko | v.stetka@lboro.ac.uk | +44 7575 870309
- A sajtótájékoztató lebonyolítója: Hana Schreibová | hana.schreibova@economia.cz